

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Viktora Kučery a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Jakuba Camrdy v právní věci žalobkyně: **BZENEC1630 s.r.o.**, se sídlem Růžová 972/1, Praha, zast. JUDr. Ing. Ondřejem Lichnovským, advokátem se sídlem Palackého 151/10, Prostějov, proti žalovanému: **Finanční úřad pro hlavní město Prahu**, se sídlem Štěpánská 619/28, Praha, **za účasti:** **BZENEC SEKT a.s.**, se sídlem Růžová 972/1, Praha, zast. JUDr. Ing. Ondřejem Lichnovským, advokátem se sídlem Palackého 151/10, Prostějov, o kasační stížnosti žalobkyně proti výrokům II. až VII. usnesení Městského soudu v Praze ze dne 26. 1. 2026, č. j. 18 Af 17/2025-34,

t a k t o :

Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 26. 1. 2026, č. j. 18 Af 17/2025-34, **se** ve výroku II. až VII. **ruší** a věc **se** v daném rozsahu **vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

1. Vymezení věci

[1] Kasační stížností žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) napadla v záhlaví uvedené usnesení, kterým Městský soud v Praze (dále jen „městský soud“) spojil ke společnému projednání žaloby pod sp. zn. 18 Af 17/2025, sp. zn. 18 Af 18/2025, sp. zn. 18 Af 19/2025 a sp. zn. 18 Af 20/2025 s tím, že věc bude nadále vedena pod sp. zn. 18 Af 17/2025 (výrok I.); městský soud dále rozhodl o odmítnutí těchto žalob, jimiž stěžovatelka brojila proti čtyřem exekučním příkazům žalovaného ze dne 4. 11. 2025, č. j. 8398933/25/2080-81541-609327, č. j. 8398077/25/2080-81541-609327, č. j. 8397423/25/2080-81541-609327, a č. j. 8399508/25/2080-81541-609327 (výrok II.),

současně rozhodl o odmítnutí návrhů na nařízení předběžného opatření (výrok III.) a o náhradě nákladů řízení (výroky IV. až VII.).

[2] Zmíněné exekuční příkazy spolu souvisejí a týkají se nařízení daňové exekuce prodejem nemovitých věcí podle § 178 odst. 1 a odst. 5 písm. f) a § 218 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „daňový řád“), a to za účelem vymožení daňových nedoplatků společnosti BZENEC SEKT a.s., tedy osoby zúčastněné na řízení (dále jen „OZNŘ“), v celkové výši 9 742 404 Kč. Exekučními tituly byly vykonatelné zajišťovací příkazy ze dne 9. 7. 2025, jimiž žalovaný zajistil úhradu daně, u které dosud neuplynul den splatnosti – a sice daně z přidané hodnoty (DPH) za zdaňovací období říjen 2020 až leden 2021, u níž byla v návaznosti na výsledky daňové kontroly prokázána existence daňového podvodu a vědomá účast OZNŘ; ta je tudíž daňovým dlužníkem, vůči němuž žalovaný nařídil daňovou exekuci prodejem pozemků, přičemž součástí jednoho z nich je stavba č. p. 1630, vše na listu vlastnictví: 5805, k. ú. Bzenec.

2. Rozhodnutí městského soudu

[3] V žalobách podaných proti exekučním příkazům stěžovatelka uvedla, že není daňovým dlužníkem, neboť žalovaný vede exekuci vůči OZNŘ na základě zmíněných zajišťovacích příkazů; v rámci této daňové exekuce však nelze postihnout majetek stěžovatelky, a to konkrétně exekuci postižené nemovité věci, které jsou v jejím vlastnictví. Tyto nemovitosti stěžovatelka nabyla od OZNŘ na základě smlouvy o převodu obchodního závodu ze dne 9. 7. 2025 (vklad vlastnického práva byl proveden dne 15. 8. 2025 s právními účinky ke dni 21. 7. 2025). Odůvodnění exekučních příkazů žalovaného ohledně absolutní neplatnosti tohoto převodu kvůli porušení *inhibitoria* měla stěžovatelka za nepřezkoumatelné. Poukázala také na nezákonnost exekuce postihující její majetek, jakož i na to, že exekuční příkazy nebyly řádně doručeny dlužníkovi a exekuce je nepřiměřená (nedoplatek činí cca 9,7 mil. Kč, zatímco hodnota nemovitostí přesahuje 124 mil. Kč).

[4] Městský soud všechny žaloby spojil a současně je odmítl, neboť dospěl k závěru, že byly podány osobou zjevně neoprávněnou – viz § 46 odst. 1 písm. c) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“); v návaznosti na to odmítl i návrhy na nařízení předběžného opatření (povinnosti zdržet se dalšího provádění exekuce).

[5] V odůvodnění vyšel městský soud z toho, že veřejná subjektivní práva, jimž může být poskytnuta ochrana v tomto soudním řízení, nenáleží stěžovateli, ale případně jen OZNŘ jako daňovému dlužníkovi. Veřejné subjektivní právo stěžovatelky na nepostížení majetku, jehož je dle svých žalobních tvrzení vlastníkem, může a má být podle názoru městského soudu chráněno cestou samostatného řízení o návrhu na vyloučení majetku z daňové exekuce (§ 179 daňového řádu). Právě a jen toto řízení slouží k ochraně tvrzeného veřejného subjektivního práva a proti rozhodnutí vzešlému z tohoto řízení svědčí stěžovatelce aktivní procesní legitimace. Dotčení stěžovatelky dovozované v žalobách není dáno přímo napadenými exekučními příkazy, jež se týkají nařízení daňové exekuce k vymožení nedoplatku dlužníka, který je osobou od stěžovatelky odlišnou, nýbrž teprve eventuálním postižením jejího majetku v exekuci nařízené na majetek dlužníka, jemuž se lze bránit shora naznačeným způsobem.

pokračování

[6] Na uvedeném nic nemění to, že podle tvrzení stěžovatelky došlo k převodu obchodního závodu (vč. předmětných nemovitých věcí), ani to, že je stěžovatelka jako vlastníka dle katastru nemovitostí v záhlaví exekučních příkazů označena. Stejně tak je v této souvislosti bez významu, že jí žalovaný exekuční příkazy doručoval. Dle městského soudu stěžovatelka nebyla příjemkyní napadených exekučních příkazů, i když jí byly doručeny; toto doručení mělo toliko informativní povahu a žádné povinnosti jím stěžovatelce stanoveny nebyly. Třetí osoba, jež tvrdí existenci svého práva vylučujícího výkon rozhodnutí, nemůže být exekučním příkazem bez dalšího dotčena; nedochází k bezprostřednímu poškození (zpeněžení) majetku. Třetí osoba může být dotčena až prováděním/provedením exekuce, tj. konkrétními kroky správce daně vůči své osobě, resp. majetku. V takovém případě se má bránit podáním návrhu na vyloučení věcí z exekuce.

3. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[7] Stěžovatelka napadla rozhodnutí městského soudu v rozsahu výroků II. až VII. kasační stížností z důvodu nezákonnosti [§ 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.] a navrhla, aby toto rozhodnutí Nejvyšší správní soud zrušil a věc vrátil v daném rozsahu k dalšímu řízení městskému soudu. Konkrétně stěžovatelka uplatnila několik navazujících námitek.

[8] V první řadě stěžovatelka zpochybnila, že by se jí žalobou napadené exekuční příkazy přímo nedotýkaly, jak dovodil městský soud s tím, že stěžovatelka není daňovým dlužníkem, resp. vlastníkem dotčených nemovitostí. Vedení exekuce na majetek dlužníka je jednou z podmínek zákonnosti vedení exekuce. Už při soudním přezkumu zákonnosti vydaných exekučních příkazů je tak možno v rámci posouzení splnění zákonných podmínek zkoumat, zda byly poškozeny nemovité věci ve vlastnictví daňového dlužníka. A právě předběžná otázka, kdo je vlastníkem nemovitých věcí, měla být předmětem věcného přezkumu ze strany městského soudu. Ten však podle stěžovatelky nepochopitelně bez dalšího vyšel z premisy, že exekučními příkazy byl poškozen majetek dlužníka, ač jde o nemovité věci zapsané v katastru nemovitostí, z něhož plyne, že vlastníkem je stěžovatelka.

[9] Exekuční příkazy postihují nemovité věci, k nimž stěžovatelka má (tvrdí) vlastnické právo; tzn., že dochází k dotčení veřejného subjektivního práva stěžovatelky, aby její majetek nebyl poškozen exekucí. To, že k zásahu do uvedeného práva dochází až prováděním, resp. provedením exekuce, jak tvrdí městský soud, je přitom podle názoru stěžovatelky ve vzájemném logickém rozporu s jiným závěrem městského soudu – a to tím, že se má stěžovatelka bránit podáním návrhu na vyloučení majetku z daňové exekuce. Ustanovení § 179 daňového řádu předpokládá podání návrhu na vyloučení věcí z daňové exekuce po nařízení exekuce (tj. vydání exekučního příkazu), přičemž logicky lze tento návrh úspěšně podat nejdříve do okamžiku, než dojde k provedení exekuce – zde dražebnímu prodeji nemovitých věcí uvedených v exekučních příkazech (po prodeji věcí již nelze majetek z exekuce vyloučit, neboť dojde k převodu vlastnického práva na vydražitele).

[10] Na závěr stěžovatelka uvedla, že požadavek městského soudu, aby postupovala podle § 179 daňového řádu, a zajistila si tak v podstatě duplicitní rozhodnutí správce daně, jenž se otázkou vlastnického práva stěžovatelky k postiženým nemovitým věcem zabýval při vydání exekučních příkazů, je požadavkem nepřiměřeným a jdoucím nad rámec smyslu a účelu právní úpravy. Návrh na vyloučení majetku z daňové exekuce není řádným oprávněným prostředkem ve vztahu k vydaným exekučním příkazům, ale představuje jinou v úvahu přicházející cestu právní ochrany, nikoli však cestu jedinou. Žádné zákonné omezení v tomto smyslu dáno není, a městský soud tak měl preferovat přístup k soudní ochraně namísto odmítnutí žalob proti exekučním příkazům, u nichž je nadto nutno zohlednit specifickou situaci, kdy v nich žalovaný výslovně označil stěžovatelku jakožto příjemce a exekuční příkazy jí rovněž doručil.

[11] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti shrnul skutkový stav věci i závěry městského soudu, který podle žalovaného rozhodl o odmítnutí žalob v souladu se zákonem. Dále žalovaný vysvětlil důvody absolutní neplatnosti převodu postiženého majetku na stěžovatelku, které jsou dány porušením *inhibitoria* plynoucího už z předchozího exekučního příkazu (ze dne 29. 5. 2025, č. j. 4945525/25/2080-81541-112338), jímž jsou nemovitosti postiženy. Nyní posuzované daňové exekuce tedy nemohou a nejsou vedeny vůči stěžovateli, jež tak nemůže být z podstaty věci dotčena. Stěžovatelka nebyla účastníkem exekučních řízení, vystupuje pouze jako v katastru nemovitostí zapsaný vlastník. Vklad vlastnického práva má však deklaratorní charakter a tvrzené vlastnické právo stěžovatelky k postiženému majetku je chráněno podáním návrhu na vyloučení majetku z daňové exekuce. Žalovaný proto navrhl zamítnutí kasační stížnosti.

4. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[12] Nejvyšší správní soud (NSS) nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného usnesení městského soudu, je podána oprávněnou osobou, neboť stěžovatelka byla účastníkem řízení, z něhož napadené rozhodnutí městského soudu vzešlo, a je řádně zastoupena advokátem. Poté NSS přezkoumal napadené usnesení městského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, ověřil přitom, zda rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti, a dospěl k následujícímu závěru.

[13] Kasační stížnost je důvodná.

[14] Jádrem sporu je odpověď na otázku zákonnosti napadeného usnesení o odmítnutí žalob podle § 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s. jakožto žalob podaných osobou k tomu zjevně neoprávněnou; podstatné pro výslednou odpověď je přitom v první řadě to, zda jsou žalobami napadené exekuční příkazy způsobilé zasáhnout do práv a povinností stěžovatelky. Podle městského soudu tomu tak není, nicméně Nejvyšší správní soud je opačného názoru.

[15] Právní pozice stěžovatelky po nařízení daňové exekuce není totožná s tou, jaká byla před nařízením exekuce – za účelem zabránění zmaření cíle nařízené daňové exekuce totiž zákon výslovně stanoví: „*Dlužník nesmí od okamžiku, kdy mu byl oznámen exekuční příkaz, nemovitou věc převést na jinou osobu nebo ji zatížit*“; viz § 219 odst. 1 písm. a) daňového řádu;

pokračování

dle v navazujícího § 219 odst. 2 daňového řádu přitom platí, že „[p]rávní jednání, kterým dlužník porušil povinnost podle odstavce 1, je neplatné“.

[16] Tato zákonná konstrukce *inhibitoria*, tedy zákazu provádění některých dispozic s nemovitou věcí, dopadá na dlužníka. Tím stěžovatelka není. Nelze však nevidět, že fakticky dopadá *inhibitorium* na konkrétní pozemky, včetně stavby, která je součástí jednoho z pozemků, u nichž je jako vlastník v katastru nemovitostí zapsána právě stěžovatelka, a to na základě smlouvy o koupi závodu ze dne 9. 7. 2025. V důsledku toho stěžovatelka nemůže s dotčenými nemovitostmi disponovat; srov. § 220 odst. 1 a 2 daňového řádu, podle něhož správce daně doručí exekuční příkaz nejen dlužníkovi (příp. spoluvlastníkům předmětné nemovitosti), ale i příslušnému katastrálnímu úřadu; tím je katastrální úřad, u kterého jsou nemovitosti zapsány a který nařízenou daňovou exekuci prodejem nemovitých věcí zapisuje do katastru nemovitostí poznámkou [§ 23 odst. 1 písm. b) zákona č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí (katastrální zákon), ve znění pozdějších předpisů].

[17] Jednoduše řečeno – nařízení daňové exekuce se jako významná informace týkající se evidovaných nemovitostí zapíše do katastru nemovitostí a stěžovatelka s těmito nemovitostmi nemůže volně disponovat.

[18] Za tohoto stavu tedy těžko obстоjí přístup městského soudu, podle něhož se žalobou napadené exekuční příkazy nijak nemohly dotknout právní pozice stěžovatelky. Ta sice není daňovým dlužníkem, s nímž bylo exekuční řízení vedeno. Na druhou stranu stěžovatelce byly exekuční příkazy doručovány z titulu jejího vlastnictví dle katastru nemovitostí, což je další dosti podstatná skutečnost, kterou nelze přejít tím, že doručení mělo toliko informativní povahu a exekučními příkazy žádné povinnosti stěžovatelce stanoveny nebyly. Nutno zopakovat, že důsledky exekučních příkazů jsou jasné, dané zákonem a vedou k tomu, že exekucí zatížené nemovitosti podléhají institutu *inhibitoria* (zákazu dispozic s majetkem); ten se navíc projeví i v samotné evidenci katastru nemovitostí. Skutečnost, že ještě nedochází k bezprostřednímu zpeněžení majetku, není podstatná. Podstatné je podle přesvědčení Nejvyššího správního soudu to, že za daných skutkových okolností se nařízení daňové exekuce negativně projevilo v právní sféře stěžovatelky jakožto vlastníka vedeného v evidenci katastru nemovitostí, a proto je dána aktivní procesní legitimace stěžovatelky; srov. k tomu *mutatis mutandis* usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 3. 2005, č. j. 6 A 25/2002-42, č. 906/2006 Sb. NSS: „Žalobní legitimace podle tohoto ustanovení (§ 65 odst. 1 s. ř. s., pozn. NSS) musí být dána pro všechny případy, kdy je dotčena právní sféra žalobce (srov. i uvedený Hoetzelův názor), tj. kdy se jednostranný úkon správního orgánu, vztahující se ke konkrétní věci a konkrétním adresátům, závazně a autoritativně dotýká jejich právní sféry. Nejde tedy o to, zda úkon správního orgánu založil, změnil, zrušil či závazně určil práva a povinnosti žalobce, nýbrž o to, zda se – podle tvrzení žalobce v žalobě – negativně projevil v jeho právní sféře“ (pozn. podtržení doplněno).

[19] V této souvislosti Nejvyšší správní soud dále ve shodě se stěžovatelkou uvádí, že otázka, kdo je vlastníkem předmětných nemovitostí, je otázkou předběžnou, kterou

si musel žalovaný nutně zodpovědět při prvotní úvaze o jím zvoleném způsobu provedení daňové exekuce. Daňovou exekuci prodejem nemovitých věcí lze totiž postihnout toliko nemovitou věc, která je ve vlastnictví dlužníka; viz § 218 odst. 1 věta první daňového řádu (zákaz postižení cizího majetku).

[20] Dlužníkem je OZNŘ, nikoli stěžovatelka; ta je však zapsaná jako vlastník v katastru nemovitostí. Tato dosti specifická skutková situace má podle žalovaného původ v porušení *inhibitoria* daného předchozím exekučním příkazem na prodej nemovitých věcí; k tomu se ostatně vyjádřil žalovaný i v odůvodnění nyní napadených exekučních příkazů: *„Převod vlastnického práva k nemovitým věcem byl podle § 219 odst. 2 daňového řádu absolutně neplatný z důvodu porušení zákazu nakládání s nemovitými věcmi, a proto nemovité věci de iure zůstaly ve vlastnictví dlužníka.“*

[21] Tímto způsobem žalovaný vyřešil onu předběžnou otázku, tj., kdo je vlastníkem dotčených nemovitostí. Stěžovatelka je toho názoru, že žalovaný předběžnou otázku nevyřešil správně, jeho odůvodnění (viz výše) považuje za nepřezkoumatelné, resp. nezákonné, jak je zřejmé z podaných žalob, jež měl městský soud podrobit věcnému přezkumu – a to bez ohledu na jím opakovaně zmiňovanou možnost stěžovatelky podat návrh na vyloučení majetku z daňové exekuce dle § 179 daňového řádu. Tento návrh je obdobou vylučovací (excindační) žaloby podle § 267 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, která chrání majetek třetí osoby (srov. zásadu ochrany třetích osob při výkonu rozhodnutí), nikoli opravným prostředkem proti exekučnímu příkazu.

[22] K tomu lze ve stručnosti odkázat na § 178 odst. 4 daňového řádu, podle něhož proti exekučnímu příkazu nelze *„uplatnit opravné prostředky ani námitku“*; srov. rovněž důvodovou zprávu k novele provedené s účinností od 1. 7. 2025 zákonem č. 218/2025 Sb., kterým byla vedle opravných prostředků vyloučena také možnost podání námitek proti exekučnímu příkazu: *„Důvodem vyloučení námítky je zejména skutečnost, že by se tím významně snížila efektivita vymáhání, neboť s výkonem exekučního příkazu je možné započít až s právní mocí rozhodnutí, která by byla významně posunuta oproti stávajícímu stavu, pokud by jí vůbec bylo možné s ohledem ke znění § 159 odst. 1 daňového řádu s jistotou určit. Vyloučením opravného prostředku proti exekučnímu příkazu však dlužník neztrácí možnosti, jak se může jeho provedení bránit prostřednictvím jiných prostředků ochrany. V souladu s § 181 odst. 1 daňového řádu může podat návrh na zastavení daňové exekuce, popřípadě může podat návrh na vyloučení majetku z daňové exekuce podle § 179 daňového řádu. Vyloučení opravného prostředku u exekučního příkazu současně zachovává dosavadní možnost bránit se také přímo u soudu (podle soudního řádu správního), pokud má dlužník za to, že byl vydáním exekučního příkazu zkrácen na svých právech“* [sněmovní tisk č. 784/0, důvodová zpráva, II. zvláštní část, k části osmdesáté třetí – změna daňového řádu, k čl. XCIII, k bodu 52 (§ 178 odst. 4), 9. volební období, od 2025, www.psp.cz].

[23] V tomto případě se přímo u městského soudu proti exekučním příkazům nebránil daňový dlužník, nýbrž stěžovatelka, avšak s ohledem na zápis jejího vlastnického práva k postiženým nemovitostem v katastru nemovitostí je tento procesní postup plně pochopitelný. Nic na tom nemění ani skutečnost, že stěžovatelka byla oprávněna podat návrh na vyloučení majetku z daňové exekuce, příp. odvolání proti rozhodnutí o tomto

pokračování

návrhu a následně se obrátit na soud s žalobou proti odvolacímu rozhodnutí – jde o jinou v úvahu připadající cestu k soudu, kterou judikatura Nejvyššího správního soudu principiálně nevylučuje, naopak ji v některých specifických případech připustila, a to mj. právě v souvislosti s předchozím zněním § 178 odst. 4 daňového řádu – viz usnesení ze dne 19. 2. 2019, č. j. 1 Afs 271/2016-53, č. 3873/2019 Sb. NSS, v němž rozšířený senát uzavřel, že rozhodnutím podle § 65 odst. 1 s. ř. s. je jak exekuční příkaz vydaný podle § 178 daňového řádu, tak rozhodnutí o námitce podle § 159 daňového řádu podané proti tomuto exekučnímu příkazu; proti oběma rozhodnutím se proto lze, nezávisle na sobě, bránit správní žalobou.

[24] Byť rozšířený senát NSS v odůvodnění odkazovaného usnesení č. j. 1 Afs 271/2016-53 (bod [37]) připustil, že „paralelní cesty k soudu“ obecně nepředstavují ideální stav a mohou vyvolávat obtíže (především tím, že budou často řešeny tytéž skutkové a právní otázky – zde: otázka vlastnického práva k postiženým nemovitostem), současně dodal: *„To však nesmí být důvodem k přiklonění se k takovému výkladu pravidel pro řízení před správními soudy, jenž by jednu z cest k soudní ochraně vyloučil. Rozšířený senát, jak už shora uvedl, setrvale zastává právní názor, že u ustanovení upravujících přístup k soudní ochraně ve správním soudnictví je třeba se v pochybnostech přiklonit k výkladu rozšiřujícímu, a nikoli zužujícímu přístup jednotlivce k soudu (z novějších rozhodnutí viz např. usnesení rozšířeného senátu ze dne 11. 6. 2013, č. j. 3 Ao 9/2011-219, č. 2887/2013 Sb. NSS, bod 42)“.*

[25] Obdobnou optikou bylo potřeba nahlédnout též na souzenou věc, nikoli stěžovatelku takříkajíc za každou cenu „nutit“ k podání návrhu na vyloučení majetku z daňové exekuce. Je pravdou, že splnění zákonných podmínek pro nařízení exekuce prodejem nemovitých věcí, tj. i podmínky, že postihnout lze jen nemovitou věc ve vlastnictví daňového dlužníka, bude v praxi zpochybňovat téměř výhradě daňový dlužník, nicméně s ohledem na shora popsanou situaci nelze přesvědčivě obhájit, že by nemohla splnění zákonných podmínek zpochybnit i sama stěžovatelka jako třetí osoba, které svědčí vlastnické právo k postiženým nemovitostem, a to tím spíše, že žalovaný se stěžovatelkou jednal, resp. doručoval jí exekuční příkazy, čímž se o jejich vydání dozvěděla.

[26] Stěžovatelka měla možnost napadnout je žalobami přímo u městského soudu, což učinila, a městský soud jí měl poskytnout soudní ochranu. Striktní trvání na tom, že namísto podání žalob měla stěžovatelka podat návrh na vyloučení majetku z daňové exekuce v zásadě jen oddaluje soudní ochranu, která stěžovatelce bezesporu náleží, a v krajním případě mohlo vést až k odeprání přístupu k soudu; srov. § 179 odst. 3 a 4 daňového řádu, který pro podání návrhu na vyloučení majetku z daňové exekuce stanoví lhůtu 15 dnů ode dne doručení exekučního příkazu, resp. ode dne, kdy se dotčená osoba o nařízení exekuce dozvěděla.

[27] Dlužno dodat, že skutečnost, že stěžovatelka nebyla účastníkem řízení, v němž byly exekuční příkazy vydány, není na překážku výše uvedeným závěrům. Jak totiž již Nejvyšší správní soud v minulosti opakovaně konstatoval, nelze *a priori* vyloučit, že výjimečně mohou nastat případy, kdy bude rozhodnutím správního orgánu zkrácen na právech někdo, kdo není účastníkem správního (daňového) řízení; viz blíže např. rozsudek

ze dne 18. 4. 2014, č. j. 4 As 157/2013-33, č. 3060/2014 Sb. NSS, nebo rozsudek ze dne 6. 2. 2014, č. j. 4 Ads 107/2013-29, v němž zdejší soud shrnul, že „[n]a tomto závěru [tj. že stěžovatelka byla oprávněna k podání žaloby] *nemůže nic změnit ani to, že stěžovatelka nebyla účastníkem řízení, v němž byla jejímu synovi snížena výše příspěvku na péči. Konstrukce § 65 odst. 1 s. ř. s. totiž nutně nevyžaduje předchozí účastenství žalobce ve správním řízení a z hlediska aktivní legitimace k podání žaloby proto není určující, zda s dotčeným subjektem bylo jednáno jako s účastníkem správního řízení, nýbrž to, zda vydaným rozhodnutím byla dotčena jeho právní sféra ve shora popsáném smyslu. K tomuto závěru dospěl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 22. 2. 2011, č. j. 2 Afs 4/2011-64, který vycházel z usnesení rozšířeného senátu ze dne 23. 3. 2005, č. j. 6 A 25/2002-42. Tato nová judikatura pak překonala opačný závěr učiněný v usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 9. 2004, č. j. 5 A 45/2001-65, na něhož odkázal krajský soud v napadeném usnesení“ (pozn. podtržení doplněno).*

[28] Nejvyšší správní soud shora vysvětlil dotčení právní sféry stěžovatelky – její pozice před a po nařízení daňové exekuce rozhodně není stejná, neboť exekuce přímo postihuje nemovitý majetek, k němuž má stěžovatelka v katastru nemovitostí vedeno vlastnické právo. Vyloučit postižení nemovitého majetku třetí osoby, je-li zapsaná jako jeho vlastník v katastru nemovitostí, nelze. Základní premisa, z níž městský soud vycházel – a sice, že exekuční příkazy nepostihují nemovitý majetek stěžovatelky, ale dlužníka, za daného stavu věci není udržitelná. Městský soud se měl zabývat právě tím, zda je splněna základní zákonná podmínka daňové exekuce, dle které je možno postihnout toliko nemovitost ve vlastnictví dlužníka (OZNŘ), nikoli stěžovatelky; její tvrzení o přímém dotčení je plausibilní, navíc doložené výpisem z katastru nemovitostí. To, že účinky vkladu vlastnického práva do katastru nemovitostí jsou deklaratorní, jak poukázal žalovaný, není rozhodné – tím je zde zásah do právní sféry, který je v případě stěžovatelky jako evidovaného vlastníka v katastru nemovitostí spojen již s nařízením exekuce (viz výše zmíněný zákaz dispozic s dotčeným majetkem a zápis poznámky v katastru nemovitostí).

5. Závěr a náklady řízení

[29] Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost důvodnou, a proto usnesení městského soudu v napadeném rozsahu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 věta první, část věty před středníkem s. ř. s.). V něm bude městský soud vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 110 odst. 4 s. ř. s.).

[30] V dalším řízení rozhodne městský soud též o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 19. června 2026

pokračování

JUDr. Viktor Kučera
předseda senátu